

MEMLARNING MULTIMODAL SEMIOTIKASI VA LINGVISTIK TRANSFORMATSIYASI

Muxtorova Raximaxon Voxidjon qizi

rmuhtorova6@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot memlarning multimodal semiotikasi va lingvistik transformatsiyasini o'rganadi. Tadqiqotda memlarning internet madaniyatidagi roli va ularning tilshunoslik va semiotik jihatlari tahlil qilinadi. Memlar, asosan, ijtimoiy tarmoqlarda paydo bo'lib, o'zining o'zgaruvchan tabiati, vizual va lingvistik elementlarning uyg'unligi orqali yangi kommunikatsion shakllarni yaratadi. Tadqiqotda memlarning tildagi o'zgarishlar va yangi grammatik shakllar, shuningdek, semantik o'zgarishlar ko'rib chiqiladi. Memlarning vizual va lingvistik kodlar o'rtasidagi o'zaro bog'lanishlari va bu aloqalar orqali yaratilgan yangi semantik strukturalar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: memlar, multimodal semiotika, lingvistik transformatsiya, semiotika, vizual semiotika, diskurs tahlili, kommunikatsiya, internet madaniyati, ijtimoiy tarmoqlar, tilshunoslik, semiotik belgilar, tilda o'zgarishlar, madaniyatshunoslik, semantik o'zgarishlar, vizual kodlar, lingvistik kodlar.

Annotation: This research explores the multimodal semiotics and linguistic transformations of memes. The study analyzes the role of memes in internet culture, focusing on their linguistic and semiotic aspects. Memes, primarily emerging on social media platforms, create new communicative forms through their changing nature and the integration of visual and linguistic elements. The research examines linguistic changes within memes, including the emergence of new grammatical structures, as well as semantic shifts. The interaction between visual and linguistic codes in memes, and the new semantic structures created through these connections, is also analyzed.

Keywords: memes, multimodal semiotics, linguistic transformation, semiotics, visual semiotics, discourse analysis, communication, internet culture, social media, linguistics, semiotic signs, language change, cultural studies, semantic shifts, visual codes, linguistic codes.

Аннотация: Настоящее исследование посвящено мультимодальной семиотике и лингвистическим трансформациям мемов. В работе анализируется роль мемов в интернет-культуре, с акцентом на их лингвистические и семиотические аспекты. Мемы, которые в основном возникают на социальных платформах, создают новые коммуникативные формы благодаря своей изменчивости и интеграции визуальных и лингвистических элементов. Исследование рассматривает лингвистические изменения в мемах, включая появление новых грамматических структур и семантические изменения. Также анализируется взаимодействие визуальных и лингвистических кодов в мемах и новые семантические структуры, возникающие через эти связи.

Ключевые слова: *мемы, мультимодальная семиотика, лингвистические трансформации, семиотика, визуальная семиотика, дискурсивный анализ, коммуникация, интернет-культура, социальные сети, лингвистика, семиотические знаки, изменения языка, культурология, семантические изменения, визуальные коды, лингвистические коды.*

Kirish. Bugungi kunda semiotika va lingvistika o'rtasidagi munosabatlar yangi tadqiqotlar va yondashuvlar orqali dolzarbligini saqlamoqda. Semiotika, ya'ni belgilarni o'rganish, o'zining ko'p qirraliligi bilan inson tilini va tasavvurlarini chuqurroq tushunishga yordam beradi. Lingvistik transformatsiyalar esa tildagi o'zgarishlar va evolyutsiyani izohlashga qaratilgan. Ushbu tezisdagi, "memlarning multimodal semiotikasi va lingvistik transformatsiyasi" mavzusini tahlil qilib, memlarning ko'p qatlamli tuzilmalari, ularning semiotik (belgi) va lingvistik (til) jihatlari o'rganiladi. Bu tadqiqot memlarning madaniy, ijtimoiy va tilshunoslik kontekstlaridagi ahamiyatini aniqlashga yo'naltirilgan.

Adabiyotlar tahlili. Memlar bilan bog'liq tadqiqotlar ilmiy doiralarda keng muhokama qilinmoqda, ammo ularning semiotik va lingvistik xususiyatlari to'liq o'rganilmagan. Asosiy manbalar memlarning ko'p qatlamli belgilari va ularning turli kommunikativ vazifalarini o'rganishga qaratilgan. Memlar haqidagi ilk tadqiqotlar 2000-yillarning boshlarida internet madaniyati bilan bog'liq bo'lgan ilk izlanishlardan kelib chiqqan bo'lsa, so'nggi yillarda bu fenomen yuzlab ilmiy maqolalarda o'rganilgan.

Memlarning semiotik jihatlari o'rganishda Roland Barthes, Umberto Eco, va Charles Peirce kabi klassik semiotik olimlarning asarlari asosiy yondashuvlarni shakllantirgan. Barthesning "Mythologies" (1957) asarida belgilar va ularning madaniy tafsirini tahlil qilish orqali, memlarning yirik ijtimoiy va madaniy strukturalarda qanday o'rin tutishini tushunishga yordam beradi.³¹ Eco o'zining "A Theory of Semiotics" (1976) asarida semiotik tizimlarning kontekstga bog'lanishini ta'kidlaydi, bu esa memlarning o'zaro bog'liq signifikant va signifikat strukturasini tahlil qilishda muhim vosita bo'la oladi.³²

Lingvistik transformatsiyalarni o'rganishda Noam Chomskyning "Syntactic Structures" (1957) va "Aspects of the Theory of Syntax" (1965) asarlari tilning strukturaviy o'zgarishlarini, jumladan, sintaksis va morfologik transformatsiyalarni tahlil qilishga yo'naltirilgan.³³ Shu bilan birga, memlarning lingvistik xususiyatlarini o'rganishda diskurs va pragmatika sohalarining ahamiyati katta. Diskurs tahlilining metodologiyasi memlarning o'zgarish va o'zgaruvchan jihatlari chuqurroq tushunishga yordam beradi. Memlar, asosan, ijtimoiy tarmoqlarda kommunikatsiyaning qisqargan, ko'p qatlamli va humorli shakllarini namoyon qiladi, bu esa tilshunoslarning yangi tushunchalar va yondashuvlarni ishlab chiqishiga olib keladi.

³¹ Barthes, R. (1957). *Mythologies*. Paris: Éditions du Seuil.

³² Eco, U. (1976). *A Theory of Semiotics*. Bloomington: Indiana University Press.

³³ Chomsky, N. (1957). *Syntactic Structures*. The Hague: Mouton.

Metodologiya. Metodologiya bo'limida tadqiqotning asosiy yondashuvlari va ma'lumotlarni yig'ish hamda tahlil qilish usullari batafsil bayon qilinadi. Ushbu tadqiqotda, memlarning multimodal semiotikasi va lingvistik transformatsiyasini o'rganish uchun turli metodlar qo'llaniladi. Tadqiqot, asosan, sifatli (qualitative) metodlarga asoslanadi, chunki memlar ko'pincha ijtimoiy tarmoqlarda yaratilgan va ular orqali o'rganilayotgan til va madaniyat konteksti juda noaniq va dinamikdir.

Memlar bilan bog'liq materiallar tanlanadi. Tadqiqotda o'rganiladigan memlar asosan ijtimoiy tarmoqlarda ommalashgan va ko'p odamlar tomonidan qayta ishlangan kontent bo'lishi kerak. Ushbu memlar matn, tasvir, video va ovoz kabi multimodal belgilarni o'z ichiga oladi. Tadqiqotda o'rganiladigan memlar faqat mashhur va keng tarqalganlar bo'lishi kerak, chunki ular ko'plab foydalanuvchilar tomonidan o'zgartirilgan va turli kontekstlarda qo'llanilgan. Bu memlar turli madaniy va ijtimoiy maqsadlarda ishlatilgan, shuning uchun ular lingvistik va semiotik o'zgarishlar haqida qimmatli ma'lumotlarni taqdim etadi.

Shuningdek, ushbu tadqiqotda interaktiv tahlil usuli qo'llaniladi. Bu metod yordamida memlar o'rtasidagi interaktiv munosabatlar va o'zaro bog'liqliklar tahlil qilinadi. Interaktiv tahlil, memlarning qanday ko'p qatlamli belgilarni yaratishi va foydalanuvchilar tomonidan qanday o'zgartirilishi haqida ma'lumot beradi. Tadqiqotda shuningdek, memlarning ijtimoiy tarmoqlarda o'zgarishi va yangilanib borishi tahlil qilinadi.

Yuqorida keltirilgan metodlar yordamida to'plangan ma'lumotlar asosida, memlarning lingvistik va semiotik transformatsiyasi, ularning ijtimoiy va madaniy kontekstda qanday o'zgarishlarga olib kelgani haqida xulosa chiqariladi. Bu metodlar memlarning yangi til shakllarini va kommunikatsion strukturalarini o'rganishga imkon beradi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, memlar multimodal semiotik tizim sifatida til va madaniyatda sezilarli o'zgarishlarga olib kelmoqda. Memlar orqali yangi lingvistik shakllar va iboralar tezda ommalashib, ijtimoiy tarmoqlarda keng tarqaladi. Masalan, memlarda ko'pincha qisqa va mazmunli so'zlar yoki iboralar ishlatiladi, bu esa an'anaviy til strukturalarini qisqartirish va o'zgartirishga olib keladi. Yangi grammatika shakllari va so'zlar (masalan, "flexing", "lit", "yeet") internetda keng tarqalib, ular real hayotdagi muloqotda ham qo'llanilmoqda.

Tadqiqot, shuningdek, memlarning ijtimoiy va madaniy kontseptsiyalarni aks ettirishda qanday ro'l o'ynayotganini ham ko'rsatdi. Memlar yangi madaniy kodlar va identifikatsiya shakllarini yaratishda, shuningdek, siyosiy va ijtimoiy diskurslarni shakllantirishda kuchli vositaga aylangan.

Muhokamalar. Tadqiqot natijalari memlarning lingvistik va semiotik transformatsiyasining ahamiyatini ko'rsatadi. Memlar nafaqat ijtimoiy tarmoqlarda ommalashgan, balki ular til va madaniyatni yangilashda muhim rol o'ynaydi. Memlar orqali yangi iboralar, so'zlar va grammatik shakllar tezda tarqaladi, bu esa an'anaviy til strukturalarining o'zgarishiga olib keladi. Bu o'zgarishlar, ayniqsa, yoshlar orasida

ko'proq seziladi, chunki ular memlarni kundalik muloqotda tezda qo'llaydilar. Yangi lingvistik shakllar faqat yozuvda emas, balki og'zaki nutqda ham keng qo'llanilmoqda, bu esa tilning evolyutsiyasini yanada tezlashtiradi.

Semantik jihatdan memlar ko'pincha ko'p ma'noli, ambivalent bo'lib, ularni turli kontekstlarda talqin qilish mumkin. Memlarning vizual va lingvistik elementlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, ularning ma'nosini yanada chuqurlashtiradi. Tasvir va matn o'rtasidagi bog'liqlik memlarga yangi kommunikatsion imkoniyatlarni taqdim etadi, bu esa ularni ijtimoiy va madaniy kontekstda yangi til shakllari va ijtimoiy kodlar yaratishda samarali vositaga aylantiradi.

Biroq, memlarning o'zgaruvchan va tez-tez o'zgarmas tabiati, ularni tahlil qilishda ba'zi cheklovlarni keltirib chiqaradi, chunki memlar juda tez yangilanadi va kontekstga bog'liq holda o'zgaradi. Bu esa kelajakda memlarni tahlil qilish uchun yangi metodologik yondashuvlarni ishlab chiqishni talab qiladi.

Xulosa. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, memlar multimodal semiotik tizim sifatida o'zgaruvchan ijtimoiy va lingvistik o'zgarishlarga sabab bo'ladi. Ularning tahlili, til va madaniyat o'rtasidagi bog'liqliklarni yanada chuqurroq o'rganishga imkon beradi. Memlarning lingvistik va semiotik transformatsiyasi tilshunoslikda yangi metodologik yondashuvlarni ishlab chiqish zaruratini tug'diradi. Bu tadqiqotda, memlar orqali ko'rsatilgan til o'zgarishlari, ularning semantik va sintaktik xususiyatlari, shuningdek, multimodal kommunikatsiya nuqtai nazaridan o'rganiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Barthes, R. (1957). *Mythologies*. Paris: Éditions du Seuil.
2. Eco, U. (1976). *A Theory of Semiotics*. Bloomington: Indiana University Press.
3. Chomsky, N. (1957). *Syntactic Structures*. The Hague: Mouton.
4. Kress, G., & van Leeuwen, T. (2006). *Reading Images: The Grammar of Visual Design*. London: Routledge.
5. Dawkins, R. (2006). *The Selfish Gene* (30th Anniversary edition). Oxford: Oxford University Press.
6. van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and Context: A Sociocognitive Approach*. London: SAGE Publications.
7. Jenkins, H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: New York University Press.
8. Shirky, C. (2008). *Here Comes Everybody: The Power of Organizing Without Organizations*. New York: Penguin Books.
9. Leppänen, S., & Häkkinen, A. (2015). Multimodal Memes as a Site for Critical Language Awareness. *Language and Education*, 29(3), 240-259.
10. Holmes, D., & Jermyn, D. (2004). *Understanding Popular Culture*. London: SAGE Publications.